

GENEL AÇIKLAMALAR

Devlet kuruluşları tarafından gerçekleştirilen Ar-Ge faaliyetleri ile gerçekleştirici rolündeki devlet sektörü aynı zamanda Ar-Ge faaliyetleri için doğrudan veya dolaylı fon sağlama fonksiyonuyla da destekleyici rol oynamaktadır. OECD tarafından Ar-Ge araştırmalarında temel metodolojik kaynak olarak kullanılmak üzere hazırlanan Frascati Kılavuzu'na göre devletin ne kadar Ar-Ge harcaması yaptığını belirlemenin farklı yolları bulunmaktadır. Ar-Ge faaliyetlerini gerçekleştirenlerin esas alındığı ilk yaklaşımda ülke sınırları içerisindeki tüm yerleşik birimlere (şirketler, kamu kurum/kuruluşları, üniversiteler, kar amacı olmayan kuruluşlar vb.) anket uygulanır ve bunların ne kadar yurtiçi (dahili) Ar-Ge harcaması yaptığı hesaplanır. Buradan hareketle devletin bu toplam Ar-Ge harcamasının ne kadarını fonladığı ölçülebilir. Bu yaklaşıma göre hesaplar "Araştırma Geliştirme Faaliyetleri Araştırması" kapsamında 1990 yılından itibaren yapılmakta ve sonuçlar yayımlanmaktadır. Ancak bu yöntemle veri üretimi zaman alır ve politikalar ile ilişkilendirilmesi zordur.

Diğer bir yol ise bütçe verileri kullanılarak devletin Ar-Ge finansmanını ölçmek için tamamlayıcı bir yöntem kullanılmasıdır. Finansman esaslı bu ölçüm yaklaşımı Ar-Ge desteği içeren tüm bütçe kalemlerinin tanımlanması veya bunların Ar-Ge içeriklerinin tahminine dayanır. Bu yaklaşımda hesaplamalar bütçe verilerine dayandığından, diğer yöntemle göre daha zamanlı veri üretilmesi ve sosyo-ekonomik hedeflere ayrıştırılma sayesinde politikalar ile ilişkilendirilebilmesi avantajlı yanlarını oluşturur. Bu yöntemle göre gerçekleştirilen hesaplamalar "Merkezi Yönetim Bütçesi'nden Ar-Ge Faaliyetleri İçin Ayrılan Ödenek ve Harcamalar" haber bülteni ile 2008 referans döneminden itibaren yayımlanmaktadır.

Yukarıda belirtildiği üzere Ar-Ge istatistiklerinde temel metodolojik kaynak olarak kullanılan Frascati Kılavuzu'nun güncellenerek 2015 yılında kullanıma sunulması ile ulusal ve uluslararası istatistiki veri taleplerini karşılamaya yönelik daha detaylı veri derleme çalışmalarına ilave olarak, mevcut istatistiklerdeki kapsam eksiklikleri giderilmiş ve yükseköğretim sektörü Ar-Ge harcama tahmin yöntemleri yenilenen kılavuzdaki tavsiyelere uygun olarak iyileştirilmiştir. Bu iyileştirme sonucunda "Araştırma Geliştirme Faaliyetleri Araştırması" kapsamında 2008-2015 dönemi yükseköğretim kesimi Ar-Ge harcamalarının finans kaynaklarının içsel dağılımı güncellenmiştir. Bu nedenle "Merkezi Yönetim Bütçesi'nden Ar-Ge Faaliyetleri İçin Ayrılan Ödenek ve Harcamalar" çalışmasında da 2008-2016 dönemi için güncelleme yapılmıştır. Ayrıca, ilgili kanunlarda yer alan Ar-Ge'ye ilişkin indirim ve istisnalarını içeren ve Maliye Bakanlığı verileri kullanılarak hesaplanan "Dolaylı Ar-Ge Destekleri" verileri de 2008-2016 dönemi için güncellenmiştir.